



Briuselis, 2020 m. liepos 6 d.

## PRANEŠIMAS SUINTERESUOTIESIEMS SUBJEKTAMS

### JUNGTINĖS KARALYSTĖS IŠSTOJIMAS IR GEOGRAFINIŲ NUORODŲ SRITIES ES TAISYKLĖS

2020 m. vasario 1 d. Jungtinė Karalystė išstojo iš Europos Sąjungos ir tapo trečiąja šalimi<sup>1</sup>. Susitarime dėl išstojimo<sup>2</sup> nustatytas pereinamasis laikotarpis, kuris baigiasi 2020 m. gruodžio 31 d. Iki tos dienos Jungtinei Karalystei ir jos teritorijoje taikoma visa ES teisė<sup>3</sup>.

Pereinamuoju laikotarpiu Europos Sąjunga ir Jungtinė Karalystė derės dėl susitarimo dėl naujos partnerystės, kuriuo visų pirma numatoma laisvosios prekybos erdvė. Tačiau neaišku, ar pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu toks susitarimas bus sudarytas ir įsigalios. Bet kuriuo atveju tokiu susitarimu būtų sukurti santykiai, kurie, kiek tai susiję su patekimo į rinką sąlygomis, labai skirtųsi nuo Jungtinės Karalystės dalyvavimo vidaus rinkoje<sup>4</sup>, ES muitų sąjungoje ir PVM bei akcizų srityje.

Be to, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Jungtinė Karalystė taps trečiąja šalimi ES teisės įgyvendinimo ir taikymo ES valstybėse narėse srityje.

Todėl visiems suinteresuotiesiems subjektams, ypač ekonominės veiklos vykdytojams, primenama apie teisinę padėtį, kuri susiklostys pasibaigus pereinamajam laikotarpiui (A dalis). Šiame pranešime taip pat paaiškinamos tam tikros atitinkamos Susitarimo dėl išstojimo nuostatos dėl atsiskyrimo (B dalis) ir taisyklės, Šiaurės Airijai taikytinos pasibaigus pereinamajam laikotarpiui (C dalis).

#### **Pastaba**

Šiame pranešime neaptariama:

- <sup>1</sup> Trečioji šalis – tai šalis, kuri nėra ES valstybė narė.
- <sup>2</sup> Susitarimas dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos (OL L 29, 2020 1 31, p. 7) (toliau – Susitarimas dėl išstojimo).
- <sup>3</sup> Išskyrus tam tikras Susitarimo dėl išstojimo 127 straipsnyje nustatytas išimtis, kurių nė viena nėra aktuali šiam pranešimui.
- <sup>4</sup> Visų pirma, laisvosios prekybos susitarime nenumatomos tokios vidaus rinkos (prekių ir paslaugų srities) sampratos, kaip abipusis pripažinimas, kilmės šalies principas ir suderinimas. Laisvosios prekybos susitarimu taip pat nepanaikinami muitinės formalumai ir tikrinimas, be kita ko, susiję su prekių kilme ir jų sąnaudomis, taip pat importo ir eksporto draudimai ir apribojimai.

- ES maisto produktus reglamentuojantys teisės aktai, įskaitant prekybos standartus;
- ES taisyklės dėl kitų intelektinės nuosavybės teisių, pvz., prekių ženklų ir dizaino;
- ES taisyklės dėl muitinės atliekamo intelektinės nuosavybės teisių užtikrinimo.

Šie aspektai aptariami šiuo metu rengiamuose arba jau paskelbtuose kituose pranešimuose<sup>5</sup>.

#### **A. TEISINĖ PADĖTIS, KURI SUSIKLOSTYS PASIBAIGUS PEREINAMAJAM LAIKOTARPIUI**

Toliau vartojamas terminas „geografinė nuoroda“ apima šiuos pagal ES teisę saugomus pavadinimus: saugomas kilmės vietos nuorodas ir saugomas geografinės nuorodas, nurodytas Reglamente (ES) Nr. 1151/2012<sup>6</sup>, saugomas kilmės vietos nuorodas ir saugomas geografinės nuorodas, nurodytas Reglamente (ES) Nr. 1308/2013<sup>7</sup>, geografinės nuorodas, nurodytas Reglamente (ES) 2019/787<sup>8</sup>, ir geografinės nuorodas, nurodytas Reglamente (ES) Nr. 251/2014<sup>9</sup>. Šiame pranešime terminas „geografinė nuoroda“ taip pat apima garantuotus tradicinius gaminius, nurodytus Reglamente (ES) Nr. 1151/2012, ir tradicinius terminus, nurodytus Reglamente (ES) Nr. 1308/2013.

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Jungtinei Karalystei nebebus taikomos geografinių nuorodų srities ES taisyklės<sup>10</sup>. Tai sukelia visų pirma šias pasekmes:

#### **1. IKI PEREINAMOJO LAIKOTARPIO PABAIGOS ES ĮREGISTRUOTOS GEOGRAFINĖS NUORODOS**

Visos teisės, suteiktos pagal ES teisę dėl geografinių nuorodų iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui galios tik ES valstybėse narėse.

---

<sup>5</sup> [https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period\\_lt](https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_lt)

<sup>6</sup> 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1151/2012 dėl žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemų (OL L 343, 2012 12 14, p. 1).

<sup>7</sup> 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas (OL L 347, 2013 12 20, p. 671).

<sup>8</sup> 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/787 dėl spiritinių gėrimų apibrėžties, apibūdinimo, pateikimo ir ženklavimo, spiritinių gėrimų pavadinimų naudojimo pateikiant ir ženklinant kitus maisto produktus, spiritinių gėrimų geografinių nuorodų apsaugos ir žemės ūkio kilmės etilo alkoholio ir distiliatų naudojimo gaminant alkoholinius gėrimus (OL L 130, 2019 5 17, p. 1).

<sup>9</sup> 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 251/2014 dėl aromatizuotų vyno produktų apibrėžties, aprašymo, pateikimo, ženklavimo ir geografinių nuorodų apsaugos (OL L 84, 2014 3 20, p. 14).

<sup>10</sup> Dėl geografinės nuorodas reglamentuojančios ES teisės taikymo Šiaurės Airijai žr. šio pranešimo C dalį.

Tačiau prisimintina, kad Susitarime dėl išstojo numatyta, jog geografinės nuorodos, kurios pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu yra įregistruotos ES, yra toliau saugomos Jungtinėje Karalystėje (žr. šio pranešimo B dalį).

## **2. GEOGRAFINIŲ NUORODŲ REGISTRAVIMAS PASIBAIGUS PEREINAMAJAM LAIKOTARPIUI**

Geografinių nuorodų registravimo procedūra pagal ES geografinių nuorodų teisę skiriasi priklausomai nuo produktų kilmės.

Visų pirma, norėdami įregistruoti produkto pavadinimą kaip geografinę nuorodą, ES gamintojai savo paraišką turi pateikti nagrinėti nacionalinėms valdžios institucijoms. Po to atitinkama valstybė narė paraišką persiunčia Europos Komisijai, o ši prašymą nagrinėja pirmiau išvardytuose ES teisės aktuose nustatyta tvarka<sup>11</sup>.

Gamintojai, norintys Sąjungoje kaip geografinės nuorodas įregistruoti ne ES kilmės produktų pavadinimus, savo paraiškas tiesiogiai arba per savo nacionalines valdžios institucijas siunčia Europos Komisijai<sup>12</sup>.

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui ES registruojamos su Jungtinės Karalystės kilmės produktais susijusios geografinės nuorodos turi atitikti sąlygas, taikomas trečiųjų šalių geografinėms nuorodoms<sup>13</sup>.

Pavadinimų įregistravimo paraiškos, kurių pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu ES dar nebaigė nagrinėti, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui nebeapims Jungtinės Karalystės, kai tik bus užregistruotos.

## **B. ATITINKAMOS SUSITARIMO DĖL IŠSTOJIMO NUOSTATOS DĖL ATSISKYRIMO**

Susitarimo dėl išstojo 54 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje numatyta, kad pavadinimai, kurie paskutinę pereinamojo laikotarpio dieną yra saugomi ES pagal atitinkamas ES geografinių nuorodų srities taisykles, ir toliau saugomi Jungtinėje Karalystėje<sup>14</sup>. Ši nuostata taip pat taikoma geografinėms nuorodoms, susijusioms su Jungtinės Karalystės kilmės produktais.

---

<sup>11</sup> Žr. Reglamento (ES) Nr. 1151/2012 49 straipsnio 2 dalį, Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 95 ir 96 straipsnius, Reglamento (ES) 2019/787 24 straipsnio 5 dalį ir Reglamento (ES) Nr. 251/2014 12–13 straipsnius.

<sup>12</sup> Žr. Reglamento (ES) Nr. 1151/2012 49 straipsnio 5 dalį, Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 95 straipsnį, Reglamento (ES) 2019/787 24 straipsnio 8 dalį ir Reglamento (ES) Nr. 251/2014 11 straipsnį.

Daugiau informacijos apie tai, kaip teikti paraišką, ir paraiškų formas galima rasti adresu [https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/quality-labels/registration-name-quality-product\\_lt](https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/quality-labels/registration-name-quality-product_lt).

<sup>13</sup> Pvz., Reglamento (ES) Nr. 1151/2012 8 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nustatytą reikalavimą.

<sup>14</sup> Susitarimo dėl išstojo 54 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą netaikoma geografinėms nuorodoms, kurios Sąjungoje saugomos pagal tarptautinius susitarimus, prie kurių ji prisijungusi (plg. Susitarimo dėl išstojo 54 straipsnio 2 dalies trečią pastraipą).

Pagal Susitarimo dėl išstojimo sąlygas apsauga ES geografinėms nuorodoms Jungtinėje Karalystėje turi būti suteikiama neatliekant pakartotinio nagrinėjimo ir užtikrinant bent tokio paties lygio apsaugą, koks nustatytas pagal atitinkamus ES teisės aktus<sup>15</sup>. Apsaugos trukmė yra neribota tol, kol atitinkama geografinė nuoroda yra saugoma Europos Sąjungoje<sup>16</sup>.

Tai reiškia, kad šiuo metu Europos Sąjungoje įregistruotos geografinės nuorodos ir nuorodos, kurios bus įtrauktos į registrą iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui ir toliau bus saugomos Jungtinėje Karalystėje ir tokiai apsaugai užtikrinti nereikės nei pateikti paraiškos Jungtinėje Karalystėje, nei imtis kokių nors specialių administracinių procedūrų<sup>17</sup>.

Pagal Susitarimo dėl išstojimo sąlygas ES geografinės nuorodos Jungtinėje Karalystėje registruojamos nemokamai<sup>18</sup>.

### **C. TAISYKLĖS, ŠIAURĖS AIRIJOJE TAIKYTINOS PASIBAIGUS PEREINAMAJAM LAIKOTARPIUI**

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui įsigalioja Protokolas dėl Airijos ir Šiaurės Airijos<sup>19</sup>. Protokolui dėl Airijos ir Šiaurės Airijos turi periodiškai pritarti Šiaurės Airijos Teisėkūros Asamblėja, o pradinis taikymo laikotarpis trunka 4 metus nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos<sup>20</sup>.

Pagal Protokolą dėl Airijos ir Šiaurės Airijos tam tikros ES teisės nuostatos taip pat taikomos Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, ir jos teritorijoje. Be to, Protokole dėl Airijos ir Šiaurės Airijos ES ir Jungtinė Karalystė susitarė, kad tiek, kiek ES taisyklės taikomos Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, ir jos teritorijoje, Šiaurės Airija bus laikoma valstybe nare<sup>21</sup>.

Protokole dėl Airijos ir Šiaurės Airijos nustatyta, kad reglamentai (ES) 2019/787, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 251/2014 ir (ES) Nr. 1308/2013 taikomi Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, ir jos teritorijoje<sup>22</sup>.

Tai reiškia, kad turi būti laikoma, jog šio pranešimo A ir B dalyse nuorodos į Europos Sąjungą apima nuorodas ir į Šiaurės Airiją, o nuorodos į Jungtinę Karalystę yra tik nuorodos į Didžiąją Britaniją.

---

<sup>15</sup> Susitarimo dėl išstojimo 54 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa.

<sup>16</sup> Susitarimo dėl išstojimo 54 straipsnio 2 dalies antra pastraipa.

<sup>17</sup> Susitarimo dėl išstojimo 55 straipsnio 2 dalis.

<sup>18</sup> Susitarimo dėl išstojimo 55 straipsnio 1 dalis.

<sup>19</sup> Susitarimo dėl išstojimo 185 straipsnis.

<sup>20</sup> Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 18 straipsnis.

<sup>21</sup> Susitarimo dėl išstojimo 7 straipsnio 1 dalis kartu su Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 13 straipsnio 1 dalimi.

<sup>22</sup> Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 5 straipsnio 4 dalis ir to protokolo 2 priedo 45 skirsnis.

Konkrečiau, tai reiškia, *inter alia*, kad:

- iki pereinamojo laikotarpio pabaigos įregistruotų ES geografinių nuorodų apsauga pasibaigus pereinamajam laikotarpiui toliau galioja Jungtinėje Karalystėje, kiek tai susiję su Šiaurės Airija. Tai galioja ir po pereinamojo laikotarpio pabaigos ES įregistruotoms geografinėms nuorodomis;
- geografinių nuorodų apsauga, suteikta pagal ES tarptautinius susitarimus, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui toliau galioja Jungtinėje Karalystėje, kiek tai susiję su Šiaurės Airija<sup>23</sup>. Tai galioja ir susitarimams, sudarytiems po pereinamojo laikotarpio pabaigos;
- su Šiaurės Airijos kilmės produktais susijusios geografinių nuorodų paraiškos, kurios pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu dar nebaigtos nagrinėti arba kurios pateiktos pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, bus laikomos ES paraiškomis ir neturės atitikti trečiųjų šalių paraiškoms taikomų reikalavimų (žr. šio pranešimo A dalies 2 skirsnį);
- Šiaurės Airija neturės nuo ES apsaugos sistemos atskirtos ir lygiagrečiai su ja taikomos nacionalinės geografinių nuorodų apsaugos sistemos<sup>24</sup>. Šiaurės Airijos pavadinimai Europos Sąjungoje ir Šiaurės Airijoje bus saugomi tik juos įregistravus ES. Jungtinės Karalystės teritorijoje, kuri nėra Šiaurės Airijos teritorija, jie bus saugomi juos įregistravus pagal Jungtinės Karalystės geografinių nuorodų apsaugos sistemą;
- nacionalinė prieštaravimo procedūra pagal Reglamento (ES) Nr. 1151/2012 49 straipsnio 3 dalį, Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 96 straipsnio 3 dalį, Reglamento (ES) 2019/787 24 straipsnio 6 dalį ir Reglamento (ES) Nr. 251/2014 13 straipsnio 3 dalį galioja tik Šiaurės Airijoje įsisteigusiems asmenims;
- tarpvalstybinės Airijos ir Šiaurės Airijos geografinės nuorodos tvarkomos ir registruojamos pagal ES teisės aktus kaip ES geografinės nuorodos. Taikomos ES taisyklės dėl bendrų paraiškų ir pakeitimų, susijusių su 100 proc. ES teritorijos kilmės produktų geografinėmis nuorodomis.

Tačiau pagal Protokolą dėl Airijos ir Šiaurės Airijos Jungtinei Karalystei, kiek tai susiję su Šiaurės Airija, nenumatyta galimybė dalyvauti Sąjungos sprendimų priėmimo ir formavimo procese<sup>25</sup>.

---

<sup>23</sup> Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 5 straipsnio 4 dalis ir to protokolo 2 priedo 4 skirsnio paskutinė įtrauka.

<sup>24</sup> ES geografinių nuorodų apsaugos sistemos išimtinumo ir išsamumo principas, nustatytas 1) 2009 m. rugsėjo 8 d. (\*) Teisingumo Teismo (didžiosios kolegijos) sprendimu byloje C 478/07 (*Budějovický Budvar, národní podnik prieš Rudolf Ammersin GmbH*) (prašymą priimti prejudicinį sprendimą pagal EB sutarties 234 straipsnį pateikė *Handelsgericht Wien* (Austrija)); 2) 2017 m. rugsėjo 14 d. Teisingumo Teismo (antrosios kolegijos) sprendimu byloje C 56/16 P (Europos Sąjungos žodinis prekių ženklas *Port Charlotte*) (apeliacinis skundas, pateiktas pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį).

<sup>25</sup> Tais atvejais, kai būtina keistis informacija arba konsultuotis tarpusavyje, tai daroma jungtinėje konsultacinėje darbo grupėje, įsteigtoje pagal Protokolo dėl Airijos ir Šiaurės Airijos 15 straipsnį.

ES kokybės politikos taisyklėms skirtoje Komisijos svetainėje ([https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/quality-labels\\_lt](https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/quality-labels_lt)) pateikiama bendra informacija apie geografinėms nuorodoms taikomus Sąjungos teisės aktus. Prireikus šie tinklalapiai bus atnaujinti pateikiant daugiau informacijos.

Europos Komisija  
Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktoratas